

הפרעה בספקטרום האוטיסטי בחברה הבדואית בנגב

ד"ר גל מאירי
היחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך
המרכז הרפואי והאוניברסיטאי סורוקה

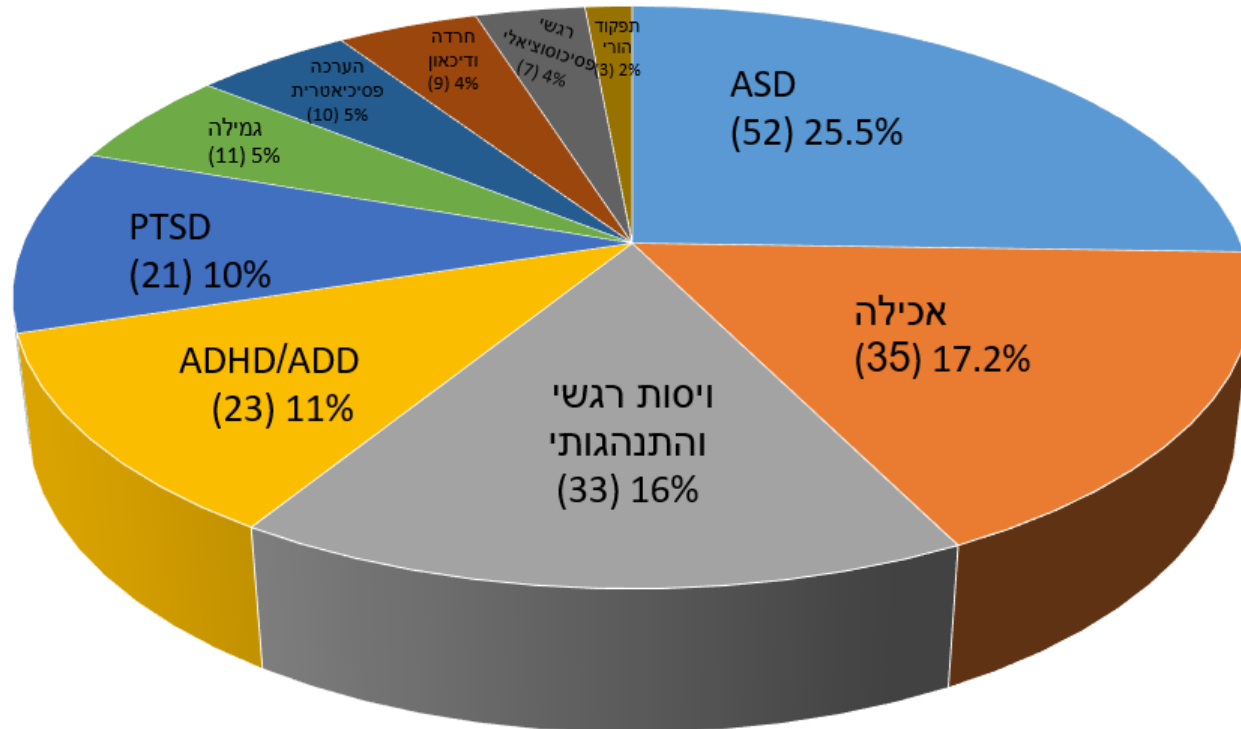
בהשתתפות ובתודה ל...

- משרד הבריאות מחוז דרום
- המכון להתפתחות הילד – סורוקה
- היחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך - סורוקה
- החוקרים ועוזרי המחקר
- סולימאן אבו האני
- יעל לבאות
- אורלי קרוב
- חן אזולאי

התפלגות הפניות לפי סיבת הפנייה

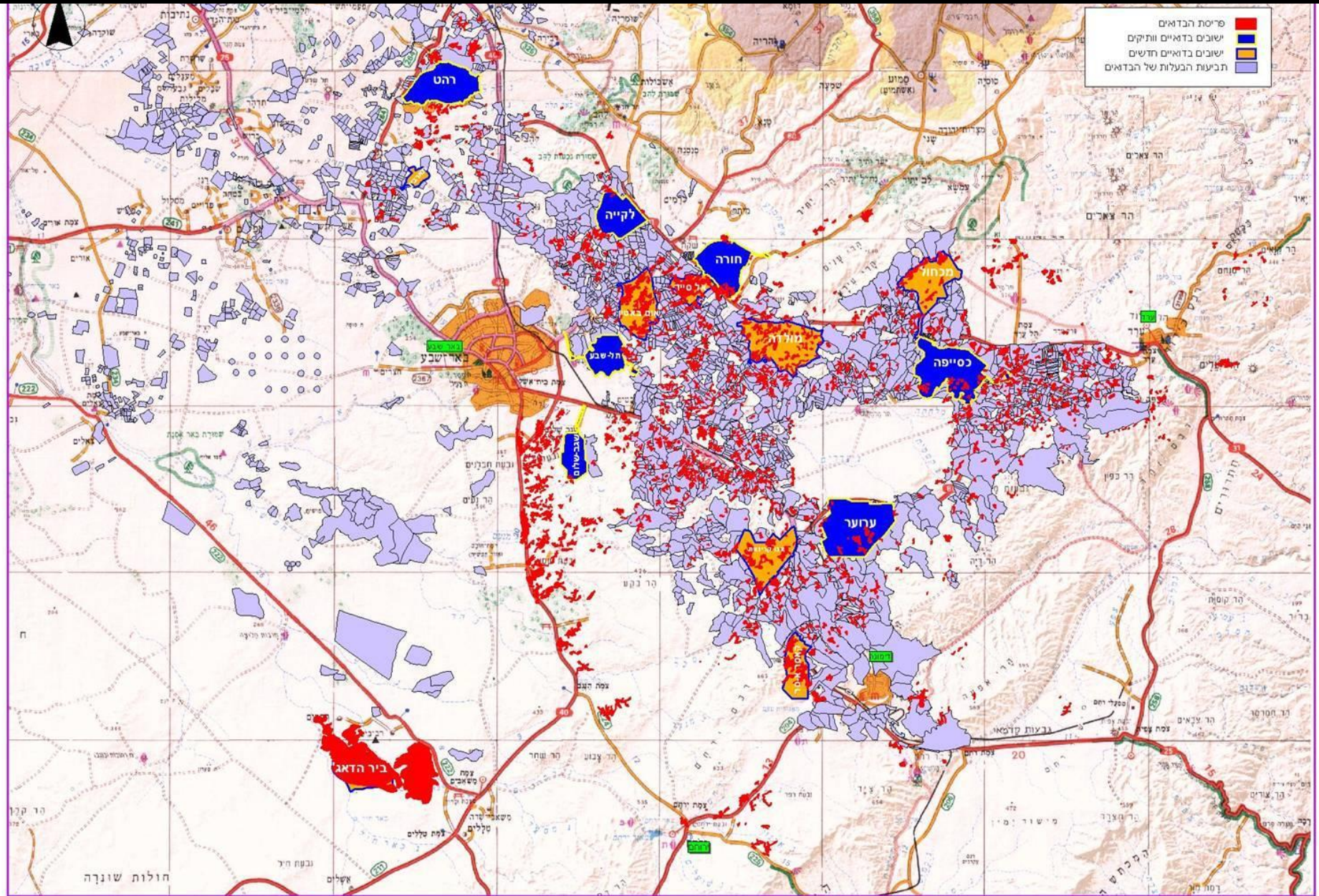

פעילות קלינית בתחום ASD ביחידה לגיל הרך

- אבחון ילדים עם חשד ל ASD בשיתוף עם המכון להתפתחות הילד. עד היום כ 1000 ילדים אובחנו דרך היחידה.
- אבחונים חוזרים ומעקבים פסיכיאטרים.
- יעוץ למעון יום שיקומי לילדים עם ASD של משרד הרווחה המופעל על ידי עמותת אלו"ט – אלוטף
- הקמת טב"מ בגני התקשורת בב"ש בשיתוף העמותה לילדים בסיכון
- פרויקט איתור מוקדם במגזר הבדואי בשיתוף משרד הבריאות

Population Distribution

תרבות וגורמים סוציו-דמוגרפיים משפיעים על אבחנת ASD

- מחקרי שכיחות של אוטיזם אצל מיעוטים ומהגרים בתרבויות מערביות מראים כי באוכלוסיות אלו מאותרים באופן מובהק פחות מקרי ASD מאשר באוכלוסיית הרוב (Pedersen et al. Pediatrics, 2012)
- ישנם הבדלים בפרזנטציה של הסימפטומים בין תרבויות, קבוצות אתניות ולאומים שונים (Matson et al. Research in Autism Spectrum Disorders, 2011)
- הבדלים בדרגת החומרה של ASD נמצאו כמושפעים מהבדלים תרבותיים אפילו לאחר שליטה במשתנה המעמד הסוציואקונומי (Jarquin et al. J Dev Behav Pediatr, 2011)
- במחקרים שנעשו בסין וביפן נמצא קשר בין השכלת ההורים ושכיחות ASD כך שככל שההורים משכילים יותר כך נמצאה שכיחות ASD רבה יותר בקרב ילדיהם (Sun et al. Research in Autism Spectrum Disorders, 2010)

תרבות וגורמים סוציו-דמוגרפיים

משפיעים על אבחנת ASD

- תפיסות וציפיות התפתחות של הורים מקהילות שונות משפיעות על זיהוי קשיים של ילדים וילדות ככאלו שמצריכים פנייה להערכה קלינית מקצועית (Al-Salehi et al. Transcult Psychiatry, 2009)
- בערים נמצאה שכיחות רבה יותר של ASD מאשר בפריפריה (Sun et al. Research in Autism Spectrum Disorders, 2010)
- בית דו- לשוני או חשיפה של הפעוט לשפה נוספת, נמצאה כמשתנה המעכב את הערכת ההורים והסביבה לכישורי שפה ותקשורת של ילדים ודוחה הפנייתם לאיתור ASD (Chaidez et al. Autism, 2012)
- הבדלים בתרבות בין הגורם המאבחן וסביבת האבחון לבין הילד המאובחן, הוריו וסביבת מגוריהם, עשויים למנוע ממשפחות להגיע לאבחון מחשש מהצורך לענות על שאלות הקשורות בפרקטיקות גידול הילדים הנהוגות בהם (Jarquin et al. J Dev Behav Pediatr, 2011)

המגזר הבודאי

- אוכלוסייה של כ 260, 000 איש.
- דמוגרפית – אוכלוסייה צעירה מאוד, בערך 60% מהאוכלוסייה מתחת גיל 20 שנה.
- שיעור ילודה של 4.8% מהגבוהים בעולם, האוכלוסייה מכפילה את עצמה כל 13 שנים, בשנים האחרונות יש ירידה בקצב הילודה.
- פיזור גאוגרפי – בערך 2/3 בישובים מוסדרים ו 1/3 בישובים לא מוכרים "הפזורה".
- העיר הגדולה – רהט – כ 60,000 איש.

פרויקט אוטיזם במגזר הבדואי

- פרויקט מיוחד עם משרד הבריאות, הכשרה של אח ותיק מהמגזר ויציאה לשטח reaching out to the Bedouin community.
- השתתפות בוועדת היגוי מחוזית – דיון על נושאי איתור, טיפול, חינוך ושירותים בקהילה
- ביקורים בתחנות טיפת חלב
- ביקורים בגנים רגילים וגנים לחינוך מיוחד
- הרצאות משותפות להורים, אחיות, צוותים של חינוך ורפואה
- בהמשך – הכשרת אחות נוספת שעברה קורס ADOS

רשמים מהפרויקט המשותף עם משרד הבריאות

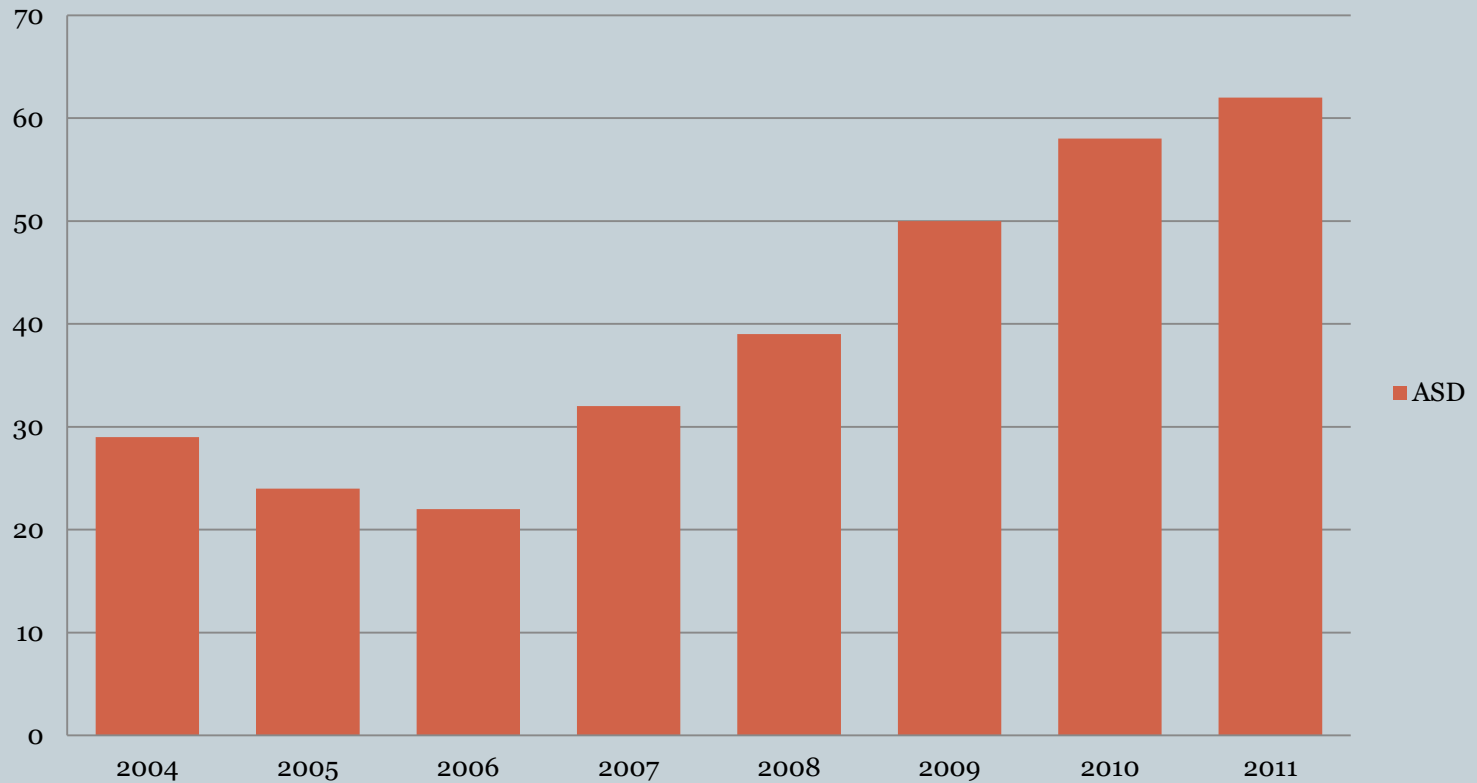

- העלאת מודעות באמצעות הרצאות משותפות לאנשי מקצוע וגם להורים.
- איתור מוקדם:
  - בטיפות חלב
  - בגני טרום חובה
  - פנייה ישירה של הורים דרך הכרות ומשפחות
- שימוש בשאלון מובנה M-CHAT – למדנו שלא כל השאלות מתאימות למגזר הבדואי (למשל - קשר עין, משחק דמיוני)
- ליווי המשפחות בתהליך האבחוני ובהכוונה למסגרות וטיפולים
- ליווי למפגשי מעקב
- הפחתת סטיגמה
- שיתוף פעולה בין משרד הבריאות ליחידה הפסיכיאטרית לגיל הרך ולמכון להתפתחות הילד כמפתח להצלחת הפרויקט

ASD in Jewish Population

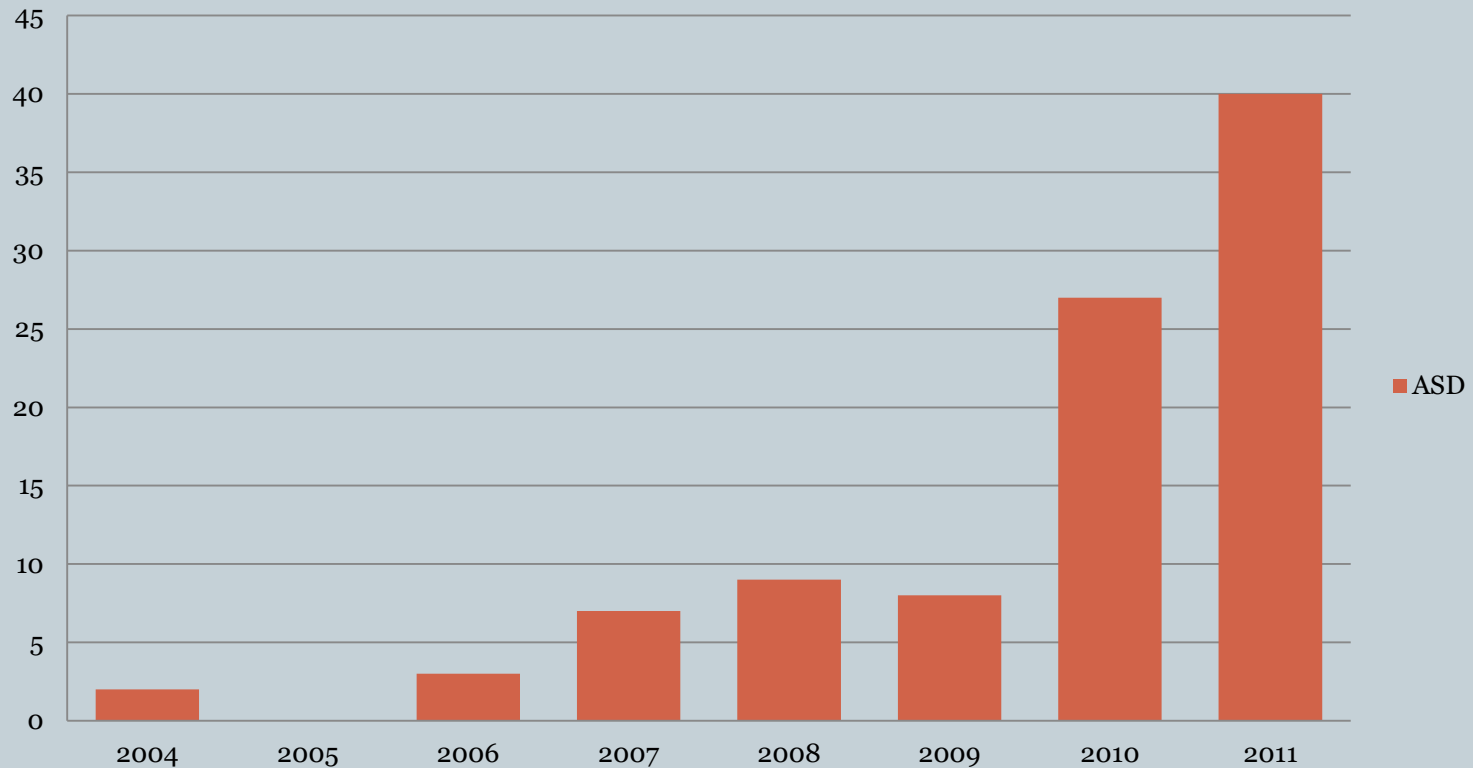
New Cases per year among Jews

ASD in Bedouin population

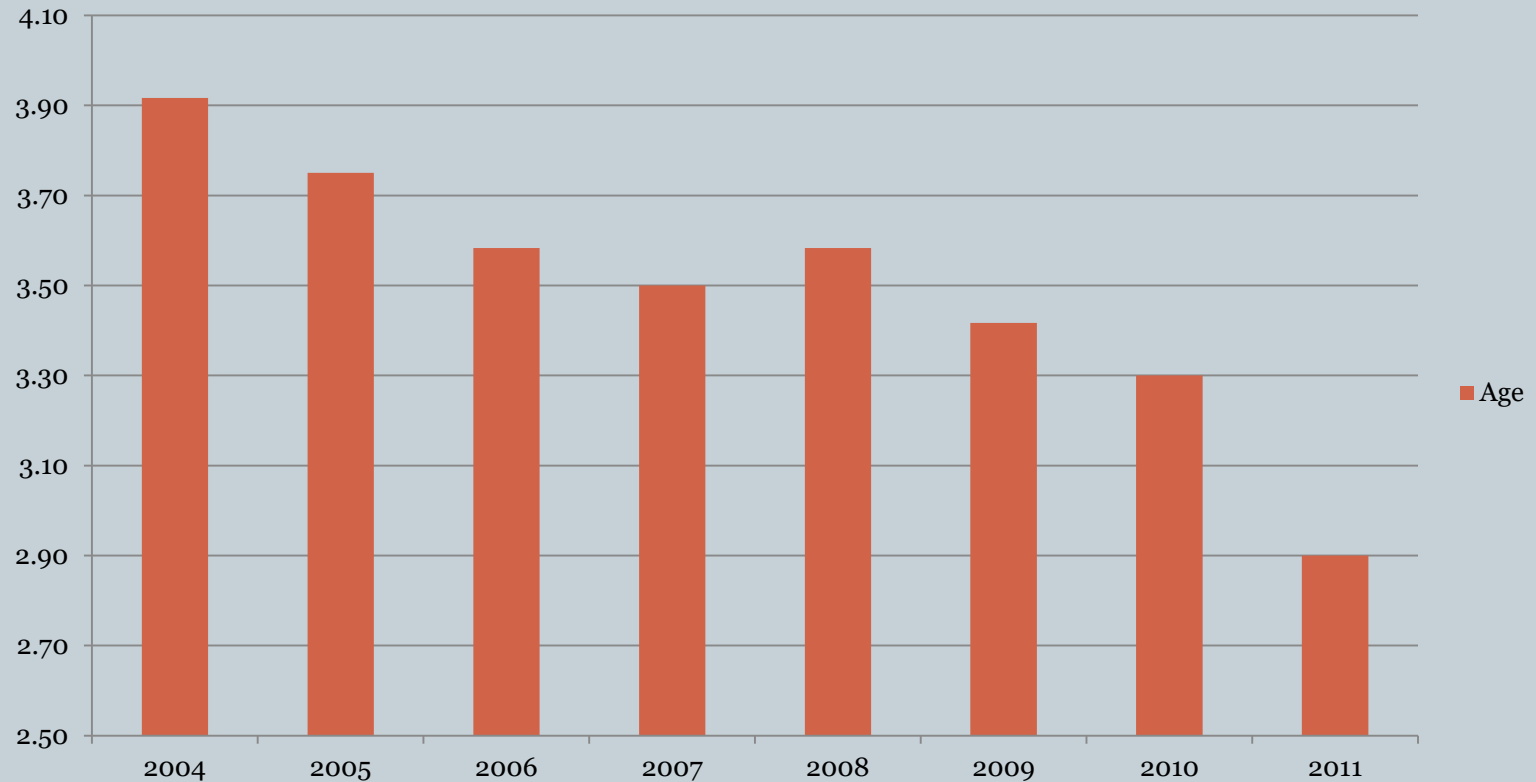
New Cases per year among Bedouins

Average Age at Referral

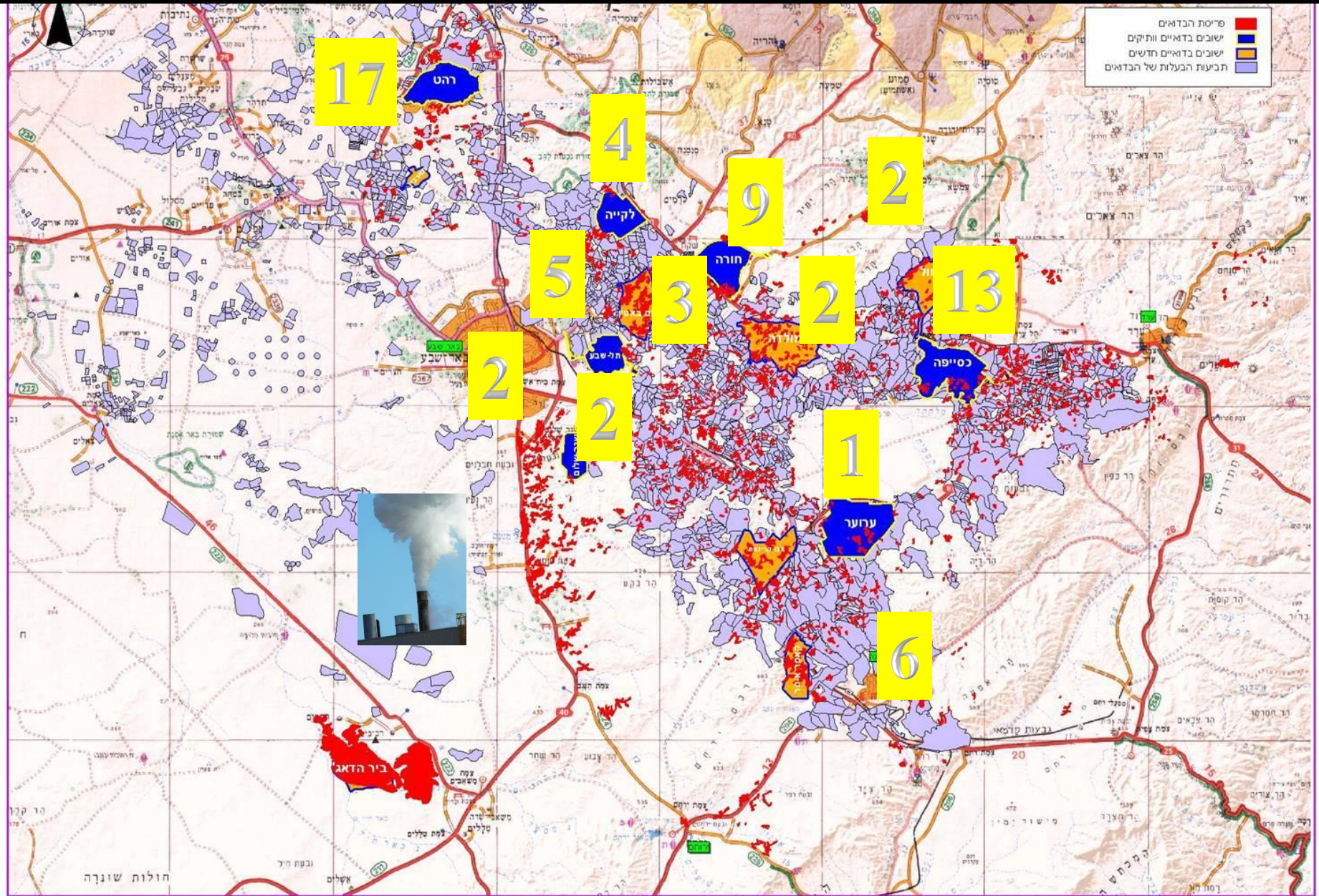

Average Age at Referral [years]

• Gradual decrease in the age of referral

Environmental Factors?

צועדים ביחד - פרויקטים בשיתוף החברה הבדואית

- איתור אוטיזם – בשיתוף משרד הבריאות
- קורס לאוטיזם והכשרת אנשי מקצוע בקריה החינוכית בתל שבע
- הרצאות לצוותי רופאים ואחיות בקהילה
- קבוצות רפלקטיביות לאנשי מקצוע ולהורים
- מחקר

פעילות מחקרית

■ הקמת שני צוותי מחקר אינטגרטיביים בתוך היחידה:

- שיתוף פעולה עם פרופ' נעמה עצבה פוריה מהמחלקה לפסיכולוגיה ומספר מחקרים משותפים בתחום אכילת תינוקות, יחסי הורה-ילד ורפלקטיביות הורית – הצגות בכנסים ופרסומים
- הקמת מרכז מחקר לאוטיזם בשיתוף המכון להתפתחות הילד ומגוון חוקרים בהובלת ד"ר מאירי, פרופ' דינשטיין (המחלקה לפסיכולוגיה ב"ג), ד"ר מנשה (הפקולטה למדעי הבריאות) – פורום אוטיזם, בניית מאגר מידע, פרסומים, הצגות בכנסים

Autism Spectrum Disorder: Evolution of Disorder Definition, Risk Factors, and Demographic Characteristics in Israel

Orly Kerub RN MA^{1,3}, Eric J. Haas MD MSCE^{2,4}, Idan Menashe PhD⁵, Nadav Davidovitch MD MPH PhD³ and Gal Meiri MD MHA^{6,7}

- According to Israeli National Insurance Institute (NII) data for 2013, 1 out of 200 live births in Israel was diagnosed with ASD during childhood. In December 2013, 10,270 children with autism received monthly social security benefits for their condition, which was approximately 27% of all children receiving stipends and 0.4% of all children in Israel.
- The overall prevalence among Arabs and Haredi Jews was significantly lower compared to the total population (1.2, 2.6, and 5.5 per 1000, respectively)

Characteristics Associated with Drug Prescription and Compliance Among Young Children with Autism Spectrum Disorder

Gal Meiri, MD,^{1,*} Hen Azoulay, MD,^{2,*} and Idan Menashe, PhD^{2,3}

Table 1: Characteristics associated with drug prescriptions

	All	No	Yes	Number of drugs			P-value (Yes/No) ^a	P-value (# drugs) ^b	
				1	2	3+			
N	211	136	75	50	19	6			
Diagnosis Age (Months)	38.06 ± 13.08	39.00 ± 13.49	36.32 ± 12.19	36.98 ± 12.9	35.21 ± 11.72	34.5 ± 7.15	0.189	0.620	
Sex (Males)	178 (84.4%)	115 (84.6%)	63 (84.0%)	41 (82.0%)	18 (94.7%)	4 (66.7%)	0.915	0.918	
Ethnicity (Bedouins)	68 (32.2%)	37 (27.2%)	31 (41.3)	23 (46%)	6 (31.6%)	2 (33.3%)	0.036	0.195	
Autism severity level	Requiring support	46 (21.8)	43 (31.6%)	3 (4.0%)	2 (4.0%)	1 (5.3%)	0 (0.0%)		
	Requiring substantial support	72 (34.1%)	48 (35.3%)	24 (32.0%)	14 (28.0%)	8 (42.1%)	2 (33.3%)	<0.001	<0.001
	Requiring very substantial support	93 (44.1%)	45 (33.1%)	48 (64.0%)	34 (68.0%)	10 (52.6%)	4 (66.7%)		

^a Comparison between children with drug prescription (Yes) and children without drug prescription (No)

^b Association with the number of prescribed drugs

Community Mental Health Journal

<https://doi.org/10.1007/s10597-018-0236-x>

ORIGINAL PAPER

Autism Prevalence and Severity in Bedouin-Arab and Jewish Communities in Southern Israel

Yael Levaot¹ · Gal Meiri^{1,2} · Ilan Dinstein^{3,4,5} · Idan Menashe⁶ · Ilana Shoham-Vardi⁶

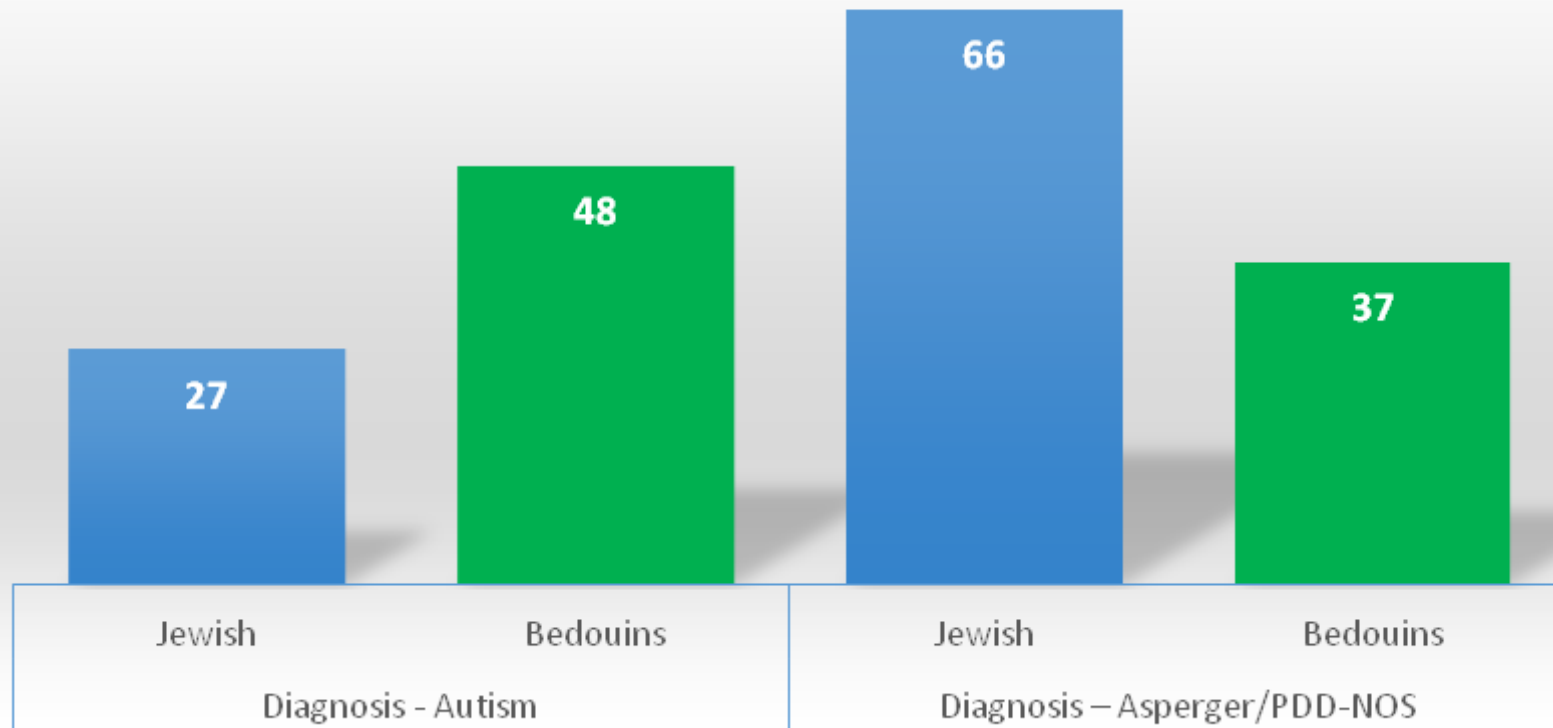
Received: 16 December 2016 / Accepted: 11 January 2018

© Springer Science+Business Media, LLC, part of Springer Nature 2018

אבחנה על פי DSM IV (n=178)

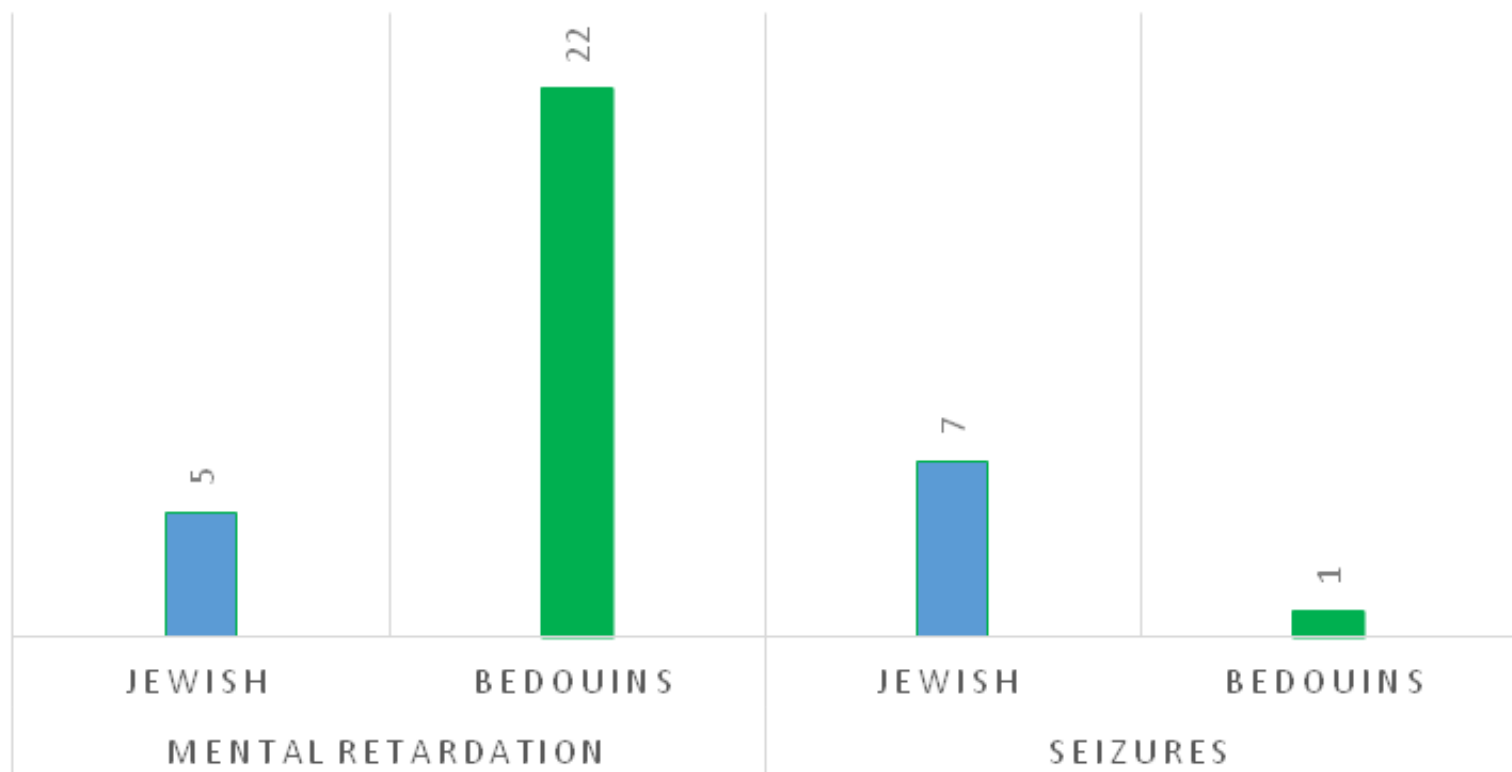
Diagnosis

תחלואה נלווית (n=178)

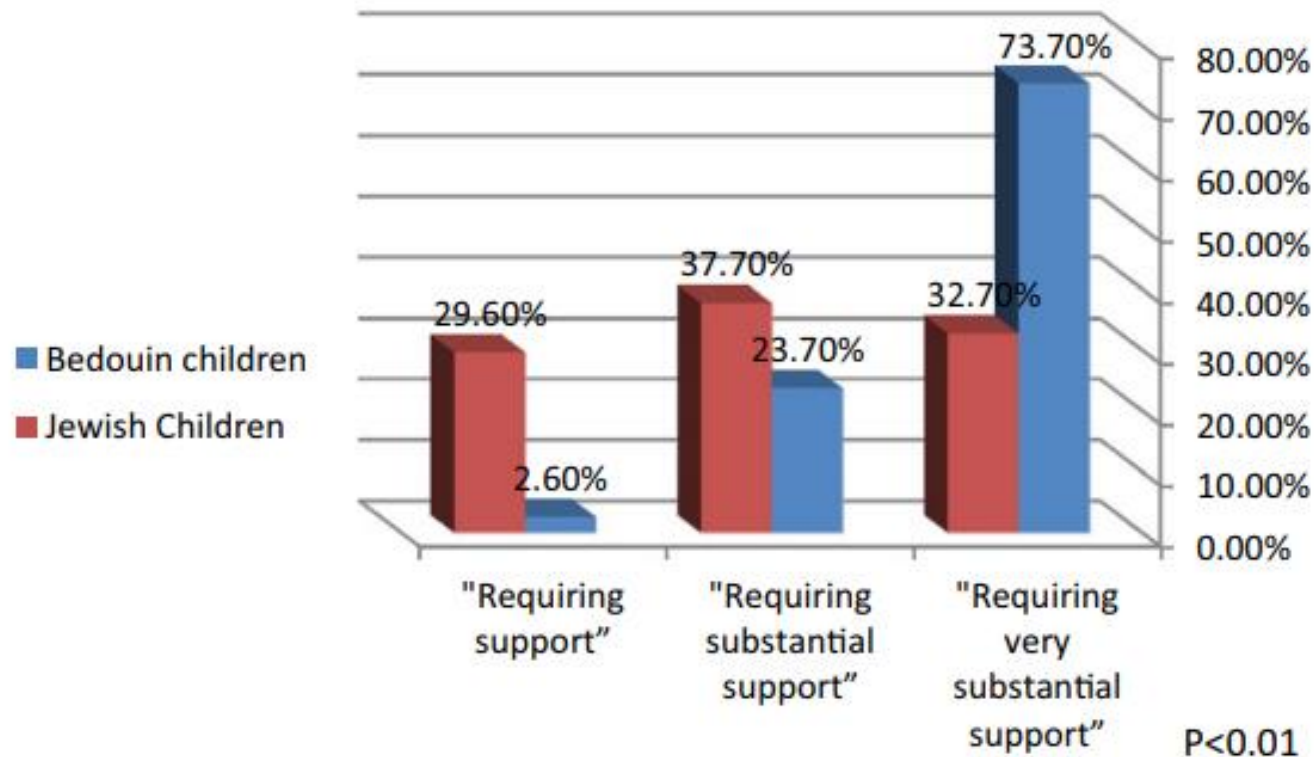
COMORBIDITY

Autism Prevalence and Severity in Bedouin-Arab and Jewish Communities in Southern Israel

Yael Levaot¹ · Gal Meiri^{1,2} · Ilan Dinstein^{3,4,5} · Idan Menashe⁶ · Ilana Shoham-Vardi⁶

Received: 16 December 2016 / Accepted: 11 January 2018

Fig. 1 Comparison of ASD severity, by ethnicity

<p>נתוני אוכלוסיה אודות נישואי קרובים בחברה הבדואית בנגב N=4041 (Shoham-Vardi et al. Report submitted to the Bernard Van Leer Foundation, 2011)</p>	<p>נתוני אוכלוסיה אודות נישואי קרובים בחברה הבדואית בנגב N=1290 (Na'amnihet al. J Community Genetics , 2014)</p>	<p>נישואי קרובים – הורי ילדים מהחברה הבדואית עם אבחנת ASD (N=75)</p>
<p>52.6% CI ±9.92% 62.52-42.68</p>	<p>44.8% CI ±9.72% 54.52-37.08</p>	<p>73.3% CI 95%</p>

הבדל מובהק בין אחוז הילדים עם ASD שהוריהם קרובי משפחה בהשוואה לנתוני אוכלוסייה אודות שכיחות נישואי קרובים בחברה הבדואית בנגב

הבדלים מובהקים

במדדים דמוגרפיים וקליניים בין הקבוצות!

מקרב הילדים הבדואים שאובחנו עם ASD:

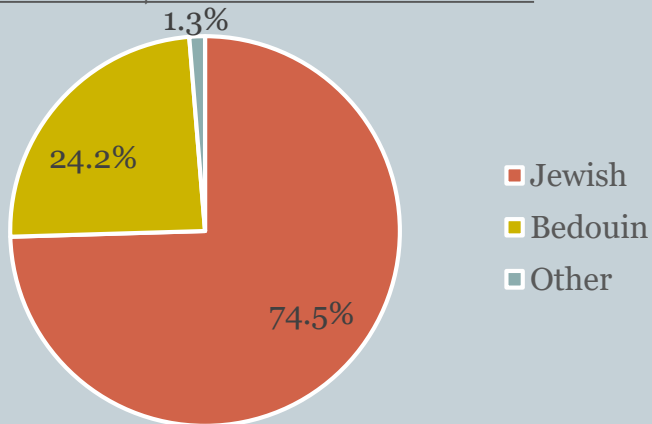
- שיעור הילדים שאובחנו בדרגת חומרה קשה היה גבוה יותר
- מס' סימפטומים התנהגותיים רב יותר
- יותר אבחנה נוספת של מוגבלות שכלית
- נישואי קרובים באחוזים גבוהים יותר מאלו המתוארים בספרות לגבי החברה הבדואית בנגב
- ילדים בדואים אובחנו עם (הרבה) פחות הפרעה על הספקטרום האוטיסטי בתפקוד גבוה

BRIEF REPORT

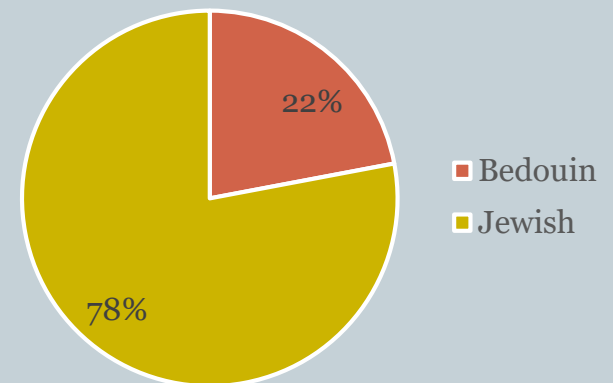
Brief Report: The Negev Hospital-University-Based (HUB) Autism Database

Gal Meiri¹ · Ilan Dinstein^{2,3,4} · Analya Michaelowski⁵ · Hagit Flusser⁵ · Michal Ilan^{1,2} · Michal Faroy⁵ · Asif Bar-Sinai^{1,2} · Liora Manelis^{1,2} · Dana Stolowicz^{1,2} · Lili Lea Yosef^{1,6} · Nadav Davidovitch⁷ · Hava Golan^{4,8} · Shosh Arbelle¹ · Idan Menashe^{4,6}

כלל הילדים במאגר – חלוקה לפי מוצא אתני n=695

ילדים מאובחנים – חלוקה לפי מוצא אתני n=454

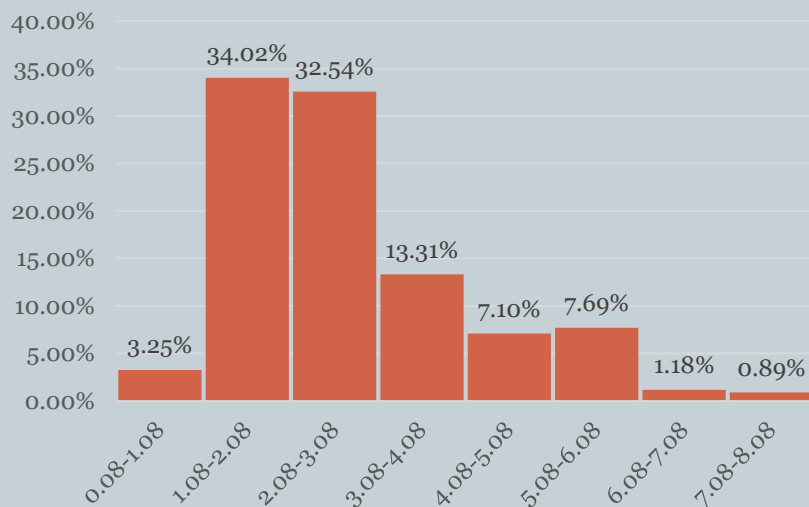

BRIEF REPORT

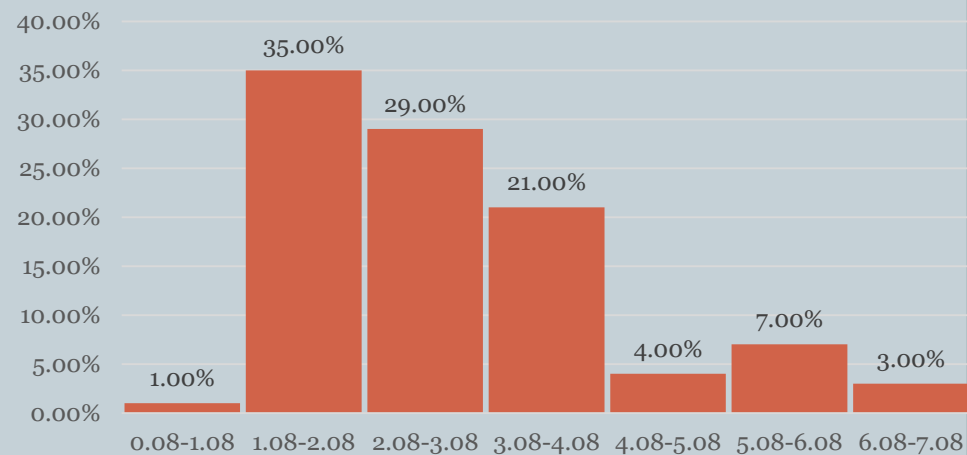
Brief Report: The Negev Hospital-University-Based (HUB) Autism Database

Gal Meiri¹ · Ilan Dinstein^{2,3,4} · Analya Michaelowski⁵ · Hagit Flusser⁵ · Michal Ilan^{1,2} · Michal Faroy⁵ · Asif Bar-Sinai^{1,2} · Liora Manelis^{1,2} · Dana Stolowicz^{1,2} · Lili Lea Yosef^{1,6} · Nadav Davidovitch⁷ · Hava Golan^{4,8} · Shosh Arbelle¹ · Idan Menashe^{4,6}

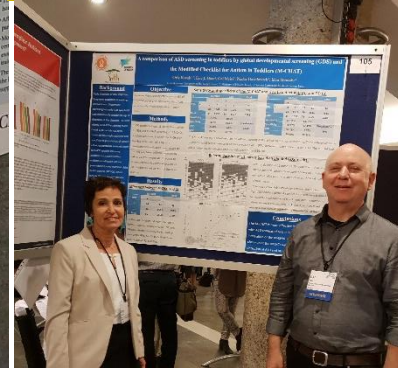
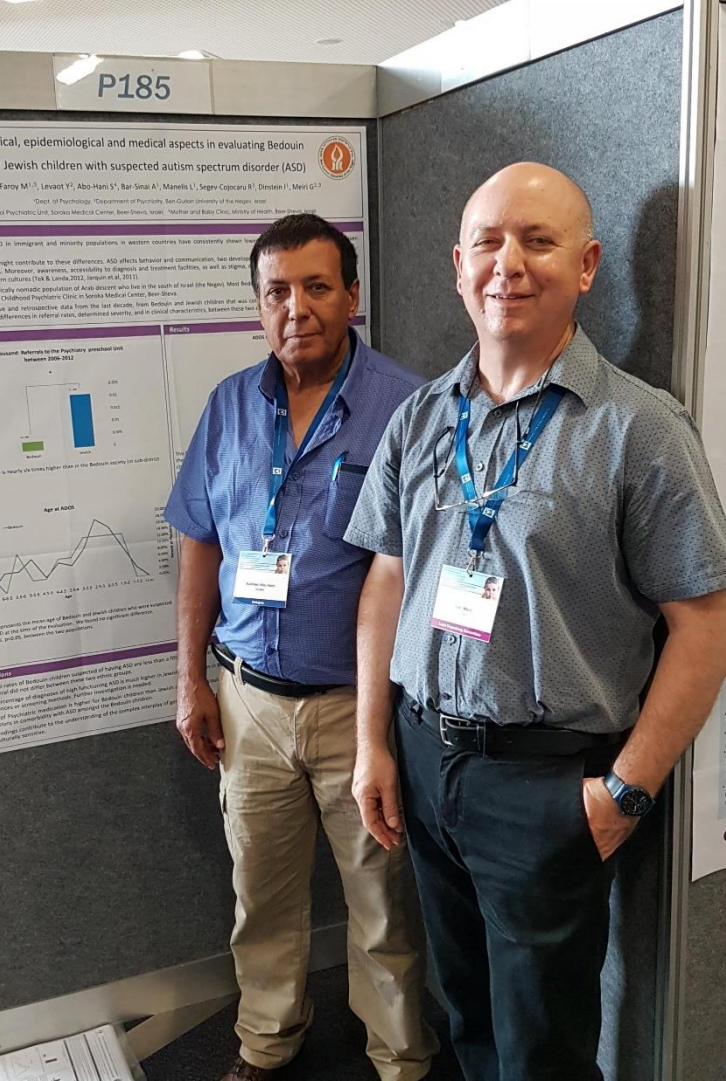
גיל מתן אבחנה - מגזר יהודי

גיל מתן אבחנה - מגזר בדואי

תכניות לעתיד

- פיתוח מודל הטיפול הקבוצתי באופן כללי והטיפול הקבוצתי הרפלקטיבי במיוחד.
- קליטת כוח אדם דובר ערבית ממקורות פנימיים וחיצוניים והגדלת הפעילות.
- פיתוח תכניות הכשרה לצוותים מקצועיים מותאמות תרבותית.
- פיתוח הזרוע המחקרית תוך יצירת שיתופי פעולה מקומיים, ארציים ובינלאומיים.
- המשך פעילות להגברת מודעות והפחתת סטיגמה.
- המשך מעורבות ותרומה לקהילה – גיוס משאבים לשיפור האיתור, השירות, הטיפול הרפואי, מערכות החינוך והמחקר לגבי ילדים בספקטרום האוטיסטי במחוז דרום ובפרט בקהילה הבודואית.

תודה על ההקשבה !

